

Transkript konferencije za medije nakon sastanka ministrice Pusić s kosovskim ministrom vanjskih poslova Hashimom Thaçijem

IZJAVE NAKON SASTANKA

Ministrica Pusić: Dobar dan i hvala vam što ste došli. Zadovoljstvo mi je da mogu pozdraviti i zaželjeti dobrodošlicu u Zagrebu prvom potpredsjedniku vlade i ministru vanjskih poslova Kosova, g. Hashimu Thaçiju. Razgovarali smo, ja bih rekla na neki način, o našoj kontinuiranoj suradnji. Dakle, Hrvatska i Kosovo surađuju na cijelom nizu tema, od gospodarskih, političkih i europskih. Razgovarali smo, dakle, o tri grupe tema. Jedno su naši bilateralni odnosi, koji su dobri i bez poteškoća, ali zaključili smo da postoji mnogo mogućnosti proširenja, naročito gospodarske suradnje. U ovom trenutku je hrvatska tvrtka Dalekovod dobila jedan vrlo značajan posao na Kosovu, ali surađujemo i možemo surađivati na cijelom nizu gospodarskih projekata.

Druga grupa tema su odnosi u regiji i u kojoj mjeri i Hrvatska i Kosovo mogu doprinijeti daljnjem razvijanju i poboljšanju odnosa u regiji te o našem, ja bih rekla, zajedničkom razumijevanju da zemlje iz regije imaju i odgovornost za stabiliziranje u regiji. Hrvatska smatra da je sporazum između Srbije i Kosova vrlo značajan napredak za odnose u regiji, kao i korak koji je pred nama i vezan je za treću grupu tema, a to su teme vezane na europsku budućnost Kosova i europsku budućnost svih zemalja iz regije s jedne strane i hrvatsko članstvo i na neki način i odgovornost da doprinese europskoj budućnosti zemalja iz regije, a

to je skoro potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za koje se nadamo da će se dogoditi do ljeta.

Razgovarali smo i o položaju hrvatske manjine i pravima manjina generalno i o položaju hrvatske manjine na Kosovu. Mislim da će kolega Tači također u tom smislu reći nešto o stavu vlade i planovima u tom pogledu koje vlada na Kosovu ima. Za nas je važno zaštititi imovinska prava te male manjine, ali za nas važne na Kosovu.

Razgovarali smo i o ulozi KFOR-a i suradnju kroz sudjelovanje Hrvatske u KFOR-u, koju smo ocijenili vrlo pozitivno. I konačno potpisivanje sporazuma koji smo danas potpisali o europskom partnerstvu formalizira okvir naše suradnje na temi reformi izgradnje institucija prema europskim standardima, gdje Hrvatska kroz Centar izvrsnosti surađuje s ljudima koji rade u državnoj upravi na Kosovu već nekoliko godina i ovaj sporazum formalizira tu našu suradnju. Još jednom, dobro došli.

Ministar Tači: Ja se želim vama zahvaliti, gospođo zamjenice premijera i ministrice vanjskih i europskih poslova, na vašem gostoprimstvu. Za mene je uvijek zadovoljstvo biti u Zagrebu. Hrvatska je među prvim zemljama koja je priznala neovisnost Kosova i na tome smo jako zahvalni. Imali smo odličnu suradnju u prošlosti. To je nešto što će se nastaviti u budućnosti i jako smo sretni zaključiti da nema nikakvih otvorenih pitanja između naših država. Jako je bitan sporazum koji smo danas potpisali o europskom partnerstvu, a on nam omogućava da prenosimo hrvatska iskustva i znanja, koja su jako uspješna i cijenjena znanja. Što se tiče naših bilateralnih odnosa, to su jako kvalitetni odnosi, međutim mi ćemo raditi na tome da ih unaprijedimo i dalje, posebno na području gospodarstva. Ja pozivam hrvatske investitore da dođu na Kosovo.

Neki od njih se već tamo nalaze, ali nastojat ćemo omogućiti postupak i mogućnost da oni dođu na to tržište i kroz fer i otvoren i pošten postupak budu dio tog tržišta. Kosovo je mlada država, međutim imamo veliki potencijal. S druge strane, Hrvatska ima potrebno znanje i iskustvo i također predstavlja potencijal u tom području.

Gospođo zamjenice premijera i ministrice vanjskih poslova, želim reći da Kosovo sigurno radi na unaprjeđivanju svih prava zajednica i svih manjinskih prava, tako da ćemo uskoro napraviti izmjenu ustava kojom ćemo uvrstiti i hrvatsku zajednicu u naše institucije. Prvenstveno one će biti predstavljene kroz naš parlament i izvršnu vlast. Također ćemo raditi na zaštiti i vraćanju imovine, posebno stanovnika koji žive u selima Letnica i Janjevo. Oni su građani Kosova i naš su ponos i samim time ćemo raditi najviše što možemo kako bismo zaštitili njihova prava. Dakle, te naše zajednice, odnosno manjine su zapravo naše bogatstvo koje nas spaja i to smo uvijek nastojali poticati na bilo kojim segmentima koji se tiču prava tih zajednica.

Kosovo također radi na davanju svog doprinosa stabilizaciji ove regije i putem briselskog sporazuma i ostalih sporazuma na kojima radimo uz posredništvo gospođe Mogherini. Nastojimo te sporazume primijeniti što je prije moguće. Mi smo u svakom slučaju odlučni nastaviti dalje na našem putu europske perspektive, a također i članstva u NATO-u i Ujedinjenim narodima. Zahvaljujemo vam se, gospođo ministrice, što je Hrvatska uvijek zagovarala interese Kosova na svim međunarodnim forumima.

U međuvremenu Kosovo radi na potpisivanju Sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji, također ćemo raditi i na približavanju s NATO strukturama, a krajem godine nadamo se da ćemo dobiti preporuku o viznoj liberalizaciji.

NOVINARSKA PITANJA

Petar Panjkota, RTL: Pitanje za gospodina Tačija. Dosta pažnje i reakcija je izazvala izjava albanskog premijera Edija Rame koju je dao u vašoj prisutnosti vezano uz moguće ujedinjenje Albanije i Kosova u kontekstu bržeg približavanja Europskoj uniji obiju zemalja. Iz Bruxellesa su rekli kako je to neprihvatljiva provokacija. Srpski premijer Aleksandar Vučić je isto tako reagirao. Rekao je da se u stvari to neće na klasičan način sigurno dogoditi. Kako vi gledate na te reakcije i što je uopće pod tim gospodin Rama mislio? Gospođo ministrice, možete li i vi to prokomentirati?

Ministar Taçi: Ja sam osobno bio s gospodinom Ramom tijekom tog intervjua, kada je gospodin Rama dao tu izjavu. Smatram da je izjava pogrešno interpretirana. Gospodin Rama je jedan lider koji je reformatorski nastrojen, i u Albaniji, ali također ima i jasnu perspektivu i viziju puta za svoju zemlju i regiju. Premijer Rama je snažno podržao postupak dijaloga o normalizaciji odnosa između Kosova i Srbije i mene je osobno podržao na tom putu. Mi dijelimo istu viziju. Kada govorimo o našoj regiji, govorimo o regiji koja će biti otvorena, s otvorenim granicama, s mogućnostima slobodnog kretanja po europskom modelu. Ni u jednom slučaju ne govorimo o promjeni granica, već govorimo o smanjivanju vidljivosti tih granica, gdje će se ljudi moći slobodno kretati i ta komunikacija moći će se uspostaviti po europskom modelu, dakle po modelu čijoj ćemo obitelji svi na kraju pripadati. Dakle, toj velikoj europskoj obitelji svi ćemo mi pripadati u jednome trenutku – i Hrvatska, i Crna Gora, i Albanija, i Makedonija i sve ostale zemlje.

Ministrica Pusić: Dakle, ja ne mogu odgovoriti na pitanje što je albanski premijer Edi Rama mislio. Ova interpretacija koju je kolega Taçi dao meni se čini pozitivnom, ali mogu reći što ja mislim o toj temi i koji je hrvatski stav o toj temi. U Europi nema promjene granica. Naš čvrsti stav je: granice se ne mijenjaju. Članstvom u Europskoj uniji, naravno, liberaliziraju se i postepeno njihova važnost se smanjuje. Na isti način na koji se s tom europskom perspektivom smanjuje recimo važnost Kosova i Albanije smanjuje se i važnost granice između Kosova i Srbije ili Kosova i Crne Gore, Makedonije ili bilo koje druge zemlje. Hrvatska čvrsto stoji na poziciji da sve zemlje iz ove regije imaju europsku perspektivu i da je u tom pogledu položaj svih zemalja u jugoistočnoj Europi ili na Zapadnom Balkanu drugačiji od položaja zemalja u europskom susjedstvu. Njihovi se odnosi s Europskom unijom mogu pojačavati, međutim jedino zemlje upravo iz ove regije imaju europsku perspektivu i to je pozicija na kojoj Hrvatska stoji.

Adelina Marini, EUinside: Pitanje za gospodina Tačija. Već godinama Kosovo ne ispunjava zahtjeve iz Progress reporta Europske komisije vezano uz viznu liberalizaciju. Što ćete učiniti da se to znatno promijeni i da se na ovakav način malo ubrza proces europske integracije Kosova?

Ministar Taçi: I Kosovo, kao i ostale zemlje u regiji, se suočava s izazovima i poteškoćama kada se govori o borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala. Međutim, naša je prednost bila da smo imali i imamo međunarodno prisustvo kod nas. Dakle, osam godina to je bio UNMIK, u međuvremenu posljednjih sedam godina EULEX, tako da je ta njihova uloga jako bitna u tome i nastojimo se što opširnije boriti protiv takvih fenomena. Ali naravno mi smo svjesni da se

mora još učiniti na tom području i mi usko surađujemo s našim europskim partnerima kako bismo postigli što veći napredak.

Jasmina Kuzmanović, Bloomberg: Imam jedno pitanje za gospodina Tačija. Dakle, kažete da je izjava premijera Rame bila krivo interpretirana, međutim ja ću vas ipak morati zamoliti da objasnite ovaj drugi dio njegove izjave gdje je govorio o scenariju B. Dakle, A bi bilo u okviru Europske unije jednog dana, a u scenariju B govorio je o tzv. klasičnom ujedinjenju. Koji je vaš stav o tome?

Ministar Tači: Ja nažalost nisam glasnogovornik premijera Rame. Ja sam naglasio ono što sam ja osobno čuo. Dakle, ja poznajem i u potpunosti podržavam službeni stav Albanije, a to je da ni u kojem slučaju ne potičemo stvaranje ili promjenu granica, već da želimo da postojeće granice postanu što manje vidljive i sve to u nekakvom kontekstu europske perspektive gdje ćemo imati mogućnosti da kroz nadilaženje tih podjela ili granica koje postoje u svim mogućim područjima napredujemo što je više moguće. A ako govorimo o konkretnom intervjuu na koji se vi pozivate, mogu reći da konkretno nitko od nas tamo nije govorio o tzv. nacionalnom ujedinjenju niti o promjeni granica.

Arton Mulliqi: Pitanje za vas, zamjenice premijera. Kada govorimo o stavu Europske unije, vidimo s jedne strane da Europska unija gleda pod lupom svaku izjavu i svaki detalj tih izjava koje dolaze od predstavnika ili Albanije ili Kosova. S druge strane, imamo takav pristup da je Kosovo i građani Kosova su ostali zadnji i jedini s ovog područja koji su u potpunosti izolirani i nemaju slobodu kretanja. To se smatra određenim zanemarivanjem bilo kakvih napora od

strane Europske unije ako ćemo pretpostaviti i uzeti u obzir da su kosovske institucije same po sebi učinile dovoljne napore da dođe do vizne liberalizacije. Koje je vaše stajalište u vezi toga pitanja? Sljedeće pitanje će biti za kosovskog ministra vanjskih poslova i nadovezuje se na Sporazum o europskom partnerstvu koji ste danas potpisali. Na koji način bi moglo služiti hrvatsko iskustvo u tom postupku, posebno kada govorimo, posebno kad govorimo o viznoj liberalizaciji, što je u ovom trenutku jedan od najbitnijih procesa za Kosovo.

Ministrica Pusić: Za viznu liberalizaciju potrebno je ispuniti određene uvjete i institucionalnu izgrađenost zemlje. Hrvatska između ostalog potpisuje danas ovaj Sporazum o europskom partnerstvu kako bi surađivali na tom poslu. Za viznu liberalizaciju, primjerice, jedna od poteškoća je bio nedavni egzodus velikih grupa građana Kosova preko Srbije u Mađarsku. To su teme s kojima se svaka država u izgradnji svojih institucija mora nositi i mora naći rješenje. Pitanje vizne liberalizacije nije nagrada za uloženi trud, nego prepoznavanje razine funkcioniranja institucija. U tom smislu i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji, kao što sam rekla, nadam se da će Kosovo potpisati do ljeta, bit će jedan važan instrument u postizanju vizne liberalizacije.

Ministar Tačić: Hrvatska je snažno podupirala Kosovo u članstvu regionalne, europske i svjetske organizacije i na tome smo jako zahvalni. Hrvatsko iskustvo u europskim integracijama je jako vrijedno i cijenjeno, ne samo za Kosovo, nego za sve zemlje ove regije, i u okviru toga smo danas potpisali ovaj Sporazum o europskom partnerstvu. Koja su to iskustva? Iskustva su u reformama – gospodarskim, političkim i zakonodavnim. To su reforme koje su neophodne

kako bi se taj postupak približavanja s europskim institucijama ubrzao što je više moguće. Hrvatska je bila i ostala lider u tom postupku, prema tome mi želimo iskoristiti to iskustvo.

Ivana Brkić, N1 televizija: Ako možete samo reći nešto više konkretno što se tiče ovih projekata koje bi trebali hrvatski poduzetnici i hrvatske tvrtke raditi na Kosovu. Spomenuli ste Dalekovod.

Ministrica Pusić: Ne bih baš previše konkretno ulazila u one projekte koje bi oni trebali raditi. Oni bi htjeli raditi sve projekte koji su na javnim međunarodnim natječajima na Kosovu. Naravno, za to tvrtke koje se iz Hrvatske javljaju na te međunarodne natječaje moraju imati sve kvalifikacije i odgovarajuće uvjete koji su propisani tim natječajima, u čemu poštujemo u potpunosti zakone i pravila Kosova. Međutim, smatramo da naše tvrtke imaju znanja i iskustva u, recimo, infrastrukturnim projektima i u projektima informacijske tehnologije. Recimo, jedan takav projekt je digitalizacija radija i televizije na Kosovu, ali ono zašto je Hrvatska zainteresirana nije nikakav privilegirani status, nego samo transparentna procedura u kojoj smatramo da naše tvrtke imaju realnu šansu kvalificirati se za cijeli niz projekata koji su na dnevnom redu. Jedan od načina na koji države i suradnja između država može tu pomoći je upravo u fazi završavanja, a to je dovršetak Sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i Kosova. Hvala vam.